

Learning by Ear 2012 – Corruption – The Elephant in the Room

Episode 10 – "Tackling the Elephant"

Text: Victoria Averill

Editing: Johannes Beck, Friederike Müller, Pendo Paul

Proofreading: Charlotte Collins, Pendo Paul

Kisuaheli: Eric Ponda

CHARACTERS:

- NARRATOR

Scene 1:

- Sylvia (FEMALE, 19)
- Isaac (MALE, 22)
- Lydia (FEMALE, 16)
- Crowd (about 5 persons, male and female mixed)

Scene 2:

- Jennifer (FEMALE, 55)
- Alfayo (MALE, 58)
- Jeffrey (MALE, 58)
- Sylvia (FEMALE, 19)

Scene 3:

- TV Anchor/Newsreader (FEMALE, 40)
- Sylvia (FEMALE, 19)
- Jeffrey (MALE, 58)
- Journalist 1 (FEMALE, 30)
- Alfayo (MALE, 58)
- Lydia (FEMALE, 16)
- Isaac (MALE, 22)
- Jennifer (FEMALE, 55)

Intro:

0. Narrator: Hujambo na karibu kwa sehemu ya kumi na ya mwisho kwenye mfululizo huu wa mchezo wa radio kuhusu ujisadi kwa jina "**Tembo nyumbani**". Katika kipindi kilichotangulia mkereketwa wa kupambana na ujisadi, Jeffrey Thiongo, kwa mara nyingine anakabiliwa na vitisho anapoendelea kufanya kampeni zake za ubunge. Naye Alfayo Odhiambo anatahadharishwa kuijandaa kwa hali yoyote baada ya kufichua kashfa katika sekta ya nishati.

Katika sehemu hii ya mwisho kwa jina "**Kumkabili Tembo**" ni siku ya uchaguzi na sakata linalowahusisha mawaziri serikalini limewekwa wazi kupitia vyombo vyaa habari. Nini kitakachotomkuta waziri husika na ambaye pia ni mgombea wa urais, John Maina? Na je, Jeffrey atafaulu kuchaguliwa kuingia bungeni? Endelea kusikiliza...

Scene One:

1. Atmo: **City ambience - Busy street, cars, people talking**

2. Sylvia: Pesa chukueni lakini kura msiwapigie! Usidanganyike. Kura kwa Jeffrey Thiongo. Komesha ufisadi- mpe kura yako Jeffrey Thiongo. Usidanganyike, pesa chukueni lakini kura msiwapigie!

3. Isaac: Sina hakika kama Jeffrey atafaulu kuingia bungeni. Hebu tazama inavyoonekana watu wengi wanamuunga mkono Jeffrey .

4. Sylvia: Tusubiri matokeo Isaac. Kwa muda wa wiki chache zilizopita tumekosa usingizi tukifanya kampeni. Ujumbe

wa Jeffrey ulikuwa mfupi sana na ulio wazi. Nadhani watu watamuunga mkono.

5. Lydia: (shouting) Isaac, Sylvia, mmesoma gazeti ya leo? Hebu soma!

5a. SFX: newspaper noise

6. Isaac: Oh Mungu wangu.....ni kuhusu lile sakata la nishati? Na kwanini wamechapisha picha ya babangu sambaba na ya waziri wa nishati, John Maina? Si watu watafikiri pia babangu anahuksika katika kashfa hii!

7. Sylvia: Lakini Isaac, yeye ni mhusika mkuu, ingawa hakufahamu mapema mtego huu. Kampuni yake ndiyo iliyokuwa ikiuza vifaa na mita za umeme. Na hii, ndiyo sababu aliweza kufichua kashfa hii. Yeye anafahamu yote yaliyokuwa yakiendelea katika sakata hili. Hebu tazama, babangu na waziri Maina, katika ukurasa wa kwanza, ingawa gazeti limeandika wazi kwamba babangu ndiye mwenye kufichua kashfa hii. Aliingizwa bila ya yeye mwenyewe kujua.

- 8. Lydia:** Lakini hiyo si kinga, chochote chaweza kutokea. Huwezi kujua madhumuni ya waandishi wa magazeti. Jinsi wanavyokuelezea hutegemea ni nani wanayemuunga mkono kisiasa katika uandishi wao. Na isitoshe wao pia ni binadamu wanaweza kula rushwa. Mimi na Tekla tuna bahati sana majina yetu hayajatajwa mahali popote isipokuwa tu kuandika kuhusu visa vyta ulaji rushwa shulenii.
- 9. Isaac:** Ni kweli. Maskini babangu! Amechapishwa katika ukurasa wa kwanza katika gazeti la kitaifa, Lydia. Watu wote kote nchini wasoma na kuona picha yake.
- 10. Lydia:** Ahhh – Gazeti la leo ndio taka ya kesho. Lakini kusema kweli kitakachowavutia watu wengi zaidi ni huyu waziri wa kazi, John Maina. Hebu tazama, ameangaziwa kama mhusika mkuu katika sakata hili kisha katika siku muhimu kama hii ya uchaguzi! Hii itamharibia sana, sivyo?
- 11. SFX:** Police siren

12. Crowd: (shouting from far) Mwizi! mwizi !mwizi!

13. Sylvia: Kunaendelea nini ?

14. Lydia: Ni maofisa wa usalama! Wamemfunga pingu John Maina!
Kisha wanaondoka naye katika gari la polisi!

15. Isaac: Lydia, sipendi mazingira ya hapa tena. Mambo yanaweza
kuharibika. Hebu tazama tayari raia wameanza kuwakabili
maofisa wa usalama. Tuondoke?

16. Lydia: Sawa tunaweza kuondoka! Hata hivyo, shughuli ya upigaji
kura itamalizika katika muda wa saa moja na nusu hivi.
Nafikiri bora tuondoke hapa kabla mambo kuchafuka zaidi.

17. Isaac: Twendeni kukutana na mama, baba na Jeffrey. Nadhani
hawajapata habari za kukamatwa kwa John Maina?

End of Scene One

Scene Two:

18. Atmo: **Restaurant noises, TV on in the background**

19. Jennifer: Alfayo, una uhakika tuko salama hapa? Hutaki kwenda nyumbani au katika ofisi za shirika la komesha ufisadi,

20. Alfayo: Kwani nini, Jennifer?

21. Jennifer: Unajua... Umechapisha katika ukurasa wa kwanza wa gazeti la leo Alfayo. Ni siku ya uchaguzi na ndiyo siku kashfa hii ya kawi imewekwa hadharani. Watu wanaweza kuwa wanakutafuta...Kumbuka Helen kutoka shirika la Jeffrey ametutahadharisha.

22. Alfayo: Jennifer, siwezi kurudi nyumbani au kwenda ofisini sasa. Suala hili linanitatiza akili sana, unafahamu vyema kwamba nisingeweza kumfanyia kampeni Jeffrey na badala yake kuwaachia jukumu hilo watoto wetu. Sasa kituo cha kupigia kura kimefungwa, nataka kubaki hapa pamoja na jamaa, mafariki na familia yangu kumuunga mkono Jeffrey hadi matokeo yatakapotolewa, sawa?

...Hata hivyo, Heleni anasema kuwa usalama
umeimarishwa baada ya serikali kuongeza idadi ya
maofisa hao wa usalama.

23. Jennifer: **(sighing)** Ni sawa nilikuwa na wasiwasi tu kuhusu
usalama wako... ahhh, Jeffrey amewasili.

24. Alfayo: Bw, Thiongo! Habari ya shughuli rafiki yangu? Unajisikiaje
sasa?

25. Jeffrey: Naendelea vizuri tu, ingawa bado nina wasiwasi sana.
Sasa shughuli ya kupiga kura imemalizika na kura
zimeanza kuhesabiwa. Lakini sote tunafahamu kwamba
visa vya udanganyifu vinaweza kutokea wakati wowote
hasa wakati wa kuhesabiwa kura hizo. Chochote
chawezekana, kwani ni lini tumeshuhudia matokeo ya
ukweli?

26. Alfayo: Mmmm... Sijawahi maishani mwangu.

27. Jeffrey: Oh Alfayo, nimesahau kukwambia. Nimeona picha yako
imechapishwa katika ukurasa wa mbele wa gazeti.

Mambo yatalipuka sasa. Unajihisi vipi sasa. Uko sawa?

28. Alfayo: Asante sana Jeffrey, najua nimefanya jambo linalostahili.
Nina wasi wasi kuhusu yale yatakayotokea baadaye,
lakini kufikia sasa macho yote yako kwako zaidi na yule
mlaghai Maina wala sio mimi na familia yangu. Naomba
hali hii iendelee hivyo.

29. Sylvia: **(just arriving out of breath at the restaurant)**

Hamjambo.. Samahani kwa kuwakatiza Jeffrey...lakini
hebu tazama televisheni! Tazama yanayoendelea!

30. Jeffrey: Wanamkamata John Maina! John Maina amewekwa
pingu! **(laughs delightedly)** Sikudhani ningeweza
kushuhudia kisa kama hiki maishani mwangu!

End of Scene Two

31. Narrator: Harakati za Jeffrey sasa zimeanza kuzaa matunda.

Amefanya juhudhi bila kuchoka kupambana na ujisadi,
kufikia kiwango cha kupoteza kazi yake. Lakini je,
ameweza kuwashawishi wapiga kura? Jibu tutalipa muda
si mrefu endelea kusikiliza!

Scene Three:

32. SFX: TV-news opener, restaurant ambience in background

33. TV Anchor: Shughuli ya kuhesabu kura sasa imemalizika na
kinachosalia ni kusubiri matokeo ya kwanza ya uchaguzi
mwa mwaka huu, yanayotarajiwa kutangazwa muda
mchache kuanzia sasa.... (**pause**) Naam .. Matokeo ya
kwanza yanaonyesha kwamba rais wa sasa amehifadhi
kiti chake kuhudumu kwa kipindi kingine. Hatahivyo, lakini
chama chake kimepata pigo kubwa. Katika tukio ambalo
halikutarajiwa Jeffrey Thiongo na chama chake cha
kupambana na ujisadi kimeshinda viti katika sehemu zote
za humu nchini! Jeffrey Thiongo pia ameshinda kiti cha
ubunge kwa kura nyingi zaidi..(**fade out**)... Hatahivyo,
lakini kama tulivyotangulia kusema, haya ni matokeo ya

kwanza tu. Matokeo kamili yatatolewa wiki ijayo. Endelea kuwa nasi kwani muda si mrefu tutawaletea taarifa ya kuhusiana na uchaguzi huu.

34. Crowd: **(loud cheers, singing)** Jeffrey! Jeffrey! Jeffrey!

35. Sylvia: **(shouting)** Jeffrey, umeshinda!

36. Jeffrey: Tumefaulu, Sylvia! Ama kwa hakika nisingeweza kufaulu bila ya usaidizi na juhud zenu. Nawashukuru sana kwa msaada huo. Asanteni sana! Hapana shaka haya ni matokeo ya kuridhisha. Leo ni siku njema. **(to everybody in the room)** Nawashukuru nyote kwa kuniunga mkono. Na sasa vita dhidi ya ufisadi vimeanza rasmi! Tukomeshe ufisadi sasa!

37. Crowd: **(loud cheers, singing)** Jeffrey! Jeffrey! Jeffrey!

38. Journalist 1: Bw. Thiongo, mimi ni mwandishi kutoka kituo cha utangazaji cha Capital. Hapana shaka umefurahishwa sana na matokeo haya. Je ni jambo ulilolitarajia?

39. Jeffrey: Sikutarajia kabisa, nashangaa kwamba tumeweza kushinda viti vingi kote nchini. Kwa hakika ni matokeo ya kutia moyo sana. Lakini sijashangaa kwamba watu wanakiu cha kumaliza ujisadi humu nchini. Hatimaye, wamepata chama cha kukipigia kura- Chama kinachotetea maslahi yao.

KW begin

40. Journalist 1: Ni nini utakachokipa kipau mbele pindi utakapofika bungeni?

41. Jeffrey: Kitu cha kwanza kabisa, ni kuimarisha juhudzi za kupambana na ujisadi shulenii. Tutahakikisha tunapitisha sheria ya kupambana na udanganyifu au matokeo bandia ili watoto wetu wakue wakifahamu kwamba, ujisadi sio maisha.

KW end

42. Journalist 1: Asante sana Bw. Thiongo. (**to Alfayo**) ... Samahani wewe ni Bw. Alfayo Odhiambo, Yule aliyefichua kashfa katika sekta ya nishati?

43. Alfayo: Errmm... ndio... ndio, Ni mimi.

44. Journalist 1: Huna hofu yoyote kwamba huenda maisha yanaweza

kuwa magumu zaidi Bw. Odhiambo? Ninachomaanisha ni
ni kwamba baada ya kukamatwa waziri wa nishati, huoni
bado kuna watu wanaoweza kukuandama...

47. Alfayo: Ndio, nafahamu hilo kwamba bado nimo hatarini. Lakini
baada ya kufahamu kilichokuwa kikiendelea, singeweza
kukubali kujihusisha na maovu hayo, yaani kujihusisha na
visa vya kuwanyang'anya raia wenzangu, ili kuwatahirisha
walaghai. Nafahamu nakabiliwa na wakati mgumu sana,
lakini nitasimama imara. Natarajia kuwa watu
watanielewa. Lakini sasa tuko hapa kusherehekea ushindi
wa Jeffrey!

46. Atmo: **Crowd celebrating**

47. Sylvia: Pongezi! Pongezi! ... (**room quietens**) Kwanza kwa
babangu kwa ujasiri wake wa kutenda mambo ambayo si
wengi wetu wanaweza kuyafanya!

48. Sylvia/Lydia/Isaac/Jennifer/Jeffrey/Crowd: Kwa babangu! Alfayo!
(clinking of glasses)

49. Lydia: Pia ningetaka kumpongeza mama Jennifer. Yeye
ametuwezesha kudumisha maadili mema maishani,
Ametufunza kwamba maisha si mkato, kwamba
tusichukue hongo na badala yake kupambana na ujisadi.

KW begin

50. Isaac: Ni kweli, Lydia - pongezi kwa mama kwa kutuelekeza njia
ifaayo. Ni vigumu sana kudumisha maadili mema
maishani katika mazingira yaliyozungukwa na ujisadi huku
kukiwa hakuna hata mtu mmoja wa kukemea uovu huo.
Isitoshe ni mtu anayesimamia ukweli na kupinga ujisadi.
Haogopi kupambana na tembo nyumbani.

KW end

50. Sylvia/Lydia/Isaac/Alfayo/Jeffrey/Crowd: Kwa mama Jennifer.

Jennifer! **(clinking of glasses)**

51. Jennifer: Asanteni sana. Ni kweli Isaac si rahisi. Lakini Jeffrey na
chama chake pamoja na shirika la kukomesha ujisadi
sasa amesaidia sana kutuonyesha barabara nzuri. Sasa
tunafungua ukurasa mpya wa maisha bila ujisadi na

uchaguzi huu umetuonyesha kwamba watu wanatuunga
mkono!

52. Everyone: Kwa Jeffrey! Kwa shirika la Kukomesha Ufisadi Sasa!
Kwa maisha yetu ya baadaye bila ufisadi! (**cheers**)

End of Scene Three

MUSIC (FADE UNDER OUTRO)

53. Narrator: Na hadi hapo tunafika mwisho wa mchezo huu wa redio
kuhusu Ufisadi kwa jina "**Tembo Nyumbani**" Hadithi
inayolezea maisha halisi ambayo imeandikwa na
Victoria Averill.

Endapo unataka kusikiliza kipindi hiki au vingine katika
mfululizo wa mchezo huu, tembelea mtandao wetu wa
dw.de/lbe

Na pia unaweza kutuandikia, kutueleza maoni yako
kuhusiana na vita hivi dhidi ya ufisadi. Pia unaweza
kuungana nasi kupitia ukurasa wetu wa Facebook. Hadi
wakati mwengine, kwaheri na asante kwa kutusikiliza!